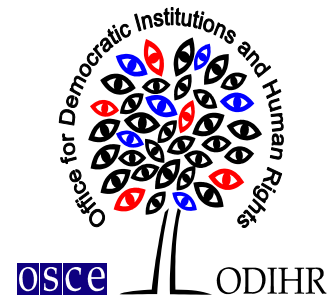

OSCE/ODIHR
Limited Election Observation Mission
Parliamentary Elections Croatia 2007
Hotel Westin, 2nd floor
1 Krsnjavoga
10000 Zagreb
Croatia
Tel: (+385) (1) 6666 800
Fax: (+385) (1) 6666 828
office@odihhr.com.hr

IZJAVA ZA TISAK

Hrvatski izbori transparentni i pokazuju daljnji napredak

ZAGREB, 26. studenog 2007. – Parlamentarni izbori u Republici Hrvatskoj održani 25. studenog transparentno su i stručno provedeni te predstavljaju daljnji napredak ka potpunom ispunjavanju obveza OEES-a za demokratske izbore. Kampanja se odvijala u natjecateljskom i pluralističkom ozračje, a mediji su biračima uglavnom pružali dovoljno podataka o kandidatima i njihovim promidžbenim aktivnostima. Usprkos tomu, određena je pitanja potrebno riješiti, uključujući ona vezana uz zakonodavni okvir i njegovu provedbu te kratak vremenski rok za izborne pripreme.

Ovo su inicijalni zaključci Ograničene misije za promatranje izbora (LEOM) OEES-ovog Ureda za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR).

„Prepoznamo napore koje je vlast uložila kako bi se izbori provedu stručno i uz sudjelovanje svih dionika“, kazao je Vadim Zhdanovich, voditelj misije, i dodao: „Primijetili smo i povjerenje koje u izbornom procesu pokazuju birači, političke stranke i nevladine udruge“.

Zastupnici se u Sabor biraju u 10 geografskih izbornih jedinica unutar Hrvatske putem razmjernog izbornog sustava sa zatvorenim listama. Povrh toga, osam je zastupničkih mjesta rezervirano za 22 ustavno priznate nacionalne manjine u Hrvatskoj, a određeni broj zastupnika biraju i hrvatski državljani koji žive u inozemstvu. Ukupno je prijavljena 251 kandidacijska lista (uključujući 3.585 kandidata), koji predstavljaju široki spektar političkih stranaka, koalicija i skupina neovisnih kandidata.

Četiri i pol milijuna birača registriranih za ove izbore mogli su pristupiti na skoro 7.000 biračkih mjesta, uključujući 265 biračkih mjesta otvorenih u 53 strane države kako bi nekih 400.000 državljana registriranih izvan Hrvatske mogli glasovati. Prema skoro 96% obrađenih i objavljenih podataka, odaziv na izbore u Hrvatskoj je 63,5%. Značajno povećanje broja biračkih mjesta otvorenih za birače u Bosni i Hercegovini (124, za razliku od 30, koliko ih je bilo 2003. godine) odrazilo se na odaziv birača u toj zemlji, koji se popeo na skoro 29%, dok je na parlamentarne izbore 2003. godine izašlo 19,8% birača. Premda je ovaj korak napravljen kako bi se olakšao pristup glasovanju bosanskim Hrvatima koji imaju pravo glasovanja, navedeno je pitanje ujedno i politizirano u kontekstu izborne promidžbe.

Uglavnom smirena i pluralistička kampanja postala je sve više kompetitivna, a njome su dominirale glavna vladajuća i oporbena stranka. Pri samom kraju, kampanja je bila više usredotočena na osobnosti neke od glavnih vođa stranaka, a manje na određene političke programe.

Mediji su ispunili propisane zakonske obveze i omogućili svim prijavljenim strankama i kandidatima prenošenje njihovih poruka javnosti. Ipak, odredbe o praćenju kampanje u medijima previše su restriktivne, a zakonski okvir za medije mogao bi se još poboljšati usvajanjem jasnih odredbi o sankcijama i djelotvornom primjenom tih odredbi putem nadzornog tijela.

Pravni okvir pruža odgovarajuću osnovu za provedbu demokratskog izbornog procesa. Novi zakoni o Državnom izbornom povjerenstvu (DIP), popisima birača i financiranju političkih stranaka pozabavili su se onim aspektima izbornog zakonodavstva koji su ranije bili nepotpuni i time postavljali izazove pred tijela uprave. Međutim, DIP još uvijek u potpunosti ne djeluje kao stalno tijelo. Učinci Zakona o financiranju političkih stranaka znat će se tek iduće godine, kada su stranke dužne podnijeti izvješća. Zakonu bi također mogao biti poboljšana odredbe kojima se zahtijeva potpuna transparentnost troškova kampanje.

Čini se da DIP i druga izborna tijela uživaju povjerenje javnosti i svoje su zadaće obavili na učinkovit i stručan način. Međutim, za sustav proširivanja članstva izbornih komisija nižih razina na stranačke dužnosnike, radi povećanja transparentnosti, bilo bi dobro imati izričito propisane procedure.

Etičko povjerenstvo, ustrojeno u vrijeme izbora pod okriljem Ustavnog suda, nadzire usklađenost s Izbornim etičkim kodeksom. No, odluke Povjerenstva nisu pravno obvezujuće i potrebno su ovlasti nametanja pravno snažnih odluka i detaljnija pravila postupanja kako bi se postigla potpuna djelotvornost.

Središnji državni ured za upravu uveo je jedinstveni kompjutorizirani sustav te time poboljšao točnost popisa birača. Poštivala su se nova pravila kojima je ograničeno izdavanje potvrda za glasovanje.

Državno izborna povjerenstvo akreditiralo je 6.076 domaćih i stranih promatrača, kojima je omogućen nesmetan pristup izbornom procesu.

OESS/ODIHR je od 30. listopada angažirao 21 stručnjaka za izbore, uključujući 10 dugoročnih promatrača diljem zemlje, iz 13 zemalja članica OESS-a. Misija nije provodila sveobuhvatno promatranje na sam dan izbora, već su promatrači posjetili određeni broj biračkih mjesta kako bi pratili postupak glasovanja.

OESS/ODHIR će objaviti Završni izvještaj o svojem promatranju izbora približno dva mjeseca po okončanju izbornog procesa. OESS/ODIHR zahvaljuje se Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija, Središnjem državnom uredu za upravu, Državnom izbornom povjerenstvu, izbornim povjerenstvima nižih razina, političkim strankama, GONG-u i drugim organizacijama civilnog društva te medijima na njihovoj suradnji tijekom djelovanja Misije OESS/ODIHR/LEOM.